

N:o 180.

Af herr **D. Persson** i Tällberg, *i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag rörande afgäld från afsöndrad lägenhet.*

I anledning af Riksdagens skrifvelse den 13 maj 1896, har Kungl. Maj:t genom proposition (n:o 13) till innevarande Riksdag framlagt förslag till lag rörande afgäld från afsöndrad lägenhet.

Ehuru detta lagförslag är så affattadt, att detsamma, upphöjdt till lag, torde komma att verka både billigt och rättvist på de flesta orter och afsöndringsförhållanden i vårt land, synes det mig dock, som om tillräcklig hänsyn ej tagits till vissa orters säregna jordförhållanden och en del afsöndringars natur samt de privaträttsliga aftal, som träffats mellan köpare och säljare. Ty i de flesta socknar i Dalarne är förhållandet så, att så snart en del af ett hemmans inäggjord, vare sig med eller utan tillhörande afrösningsjord, afsöndrats, har icke någon afgäld bestämts eller ens kunnat komma i fråga, emedan skatterna där icke utgå efter mantal, utan efter det uppskattade (reducerade) inäggjordsbeloppet. Så snart en person där köpt en del af ett hemmans — egentligen hemmansnummers — inäggjord, så har han följaktligen, vid första därpå skeende mantals- och skattskrifning, påförts det sålunda förvärfvade jordbeloppet och har sedan själf direkt fått betala alla därå hvilande skatter och onera både till stat och kommun m. m. Afsöndringar af detta slag ha sålunda be-

traktats och inför lagen behandlats såsom hemmansklyfningar. Annorlunda förhåller det sig emellertid med afrösningsjorden, skogsmarken. Den har egentligen icke varit åsatt någon särskild skatt — fastän de till ett hemman hörande större eller mindre skogsområden helt naturligt öfvat inflytande på hemmanets taxeringsvärde —, och på den grund har det ansetts, att skogsafsöndringar icke så nära berört det allmännas intresse, att fastställelse af någon afgäld till stamhemmanet skulle erfordras.

Men som alla äldre författningar rörande jordafsöndring, ända till lagen därom af år 1896, föreskrefvo, att afgäld för jordafsöndring skulle erläggas till stamhemmanet, utvecklades den rättspraxis, att lagfart å afsöndring icke beviljades, därest afgäld ej var föreskrifven i köpet. På grund däraf öfverenskommo köpare och säljare, att afgäld — vanligtvis 10 å 20 öre per reduceradt tunnland — skulle erläggas till stamhemmanet. Köparna hafva också hittills regelbundet fullgjort sin skyldighet härutinnan. Att köpeskillingen under sådana förhållanden reglerades efter afgäldens storlek, är helt naturligt.

Skulle därför föreliggande lagförslag tillämpas på dylika afsöndringar, blefve det i verkligheten en afskrifning å den mellan köpare och säljare öfverenskomna köpeskillingen, en present till såväl enskilda skogsköpare som i all synnerhet till de stora skogsbolagen, hvilka senare genom sådana afsöndringar förvärfvat sig betydande skogsområden och sålunda utfäst sig att i form af afgälder betala afsevärda penningebelopp årligen.

Någon skulle kanske häremot vilja invända, att då dessa afsöndringar blifvit särskildt taxerade såsom »annan fastighet» och köparna för desamma sålunda få betala skatt, det då vore rättvist att befria dem från erläggande af den utfästa afgälden. Häremot vill jag blott erinra, att taxeringsåtgärden icke tillkommit på grund af något nytt lagstadgande, utan köparen visste vid köpeaftalets ingående att så skulle komma att ske och rättade köpeskillingen därefter.

Lika rättvist som den föreslagna lagen kommer att verka rörande afsöndringar i allmänhet, lika orättvist skulle det blifva, om samma lag tillämpades på de nu relaterade afsöndringarna.

Och jag är fast öfvertygad därom, att de lagstiftande myndigheterna, regering och riksdag, då uppmärksamheten härvid blifvit fästad på förhållandet, skola vara villiga att därtill taga tillbörlig hänsyn och rätta lagen därefter.

På grund af hvad jag sålunda anfört, får jag vördsamt hemställa,
Bih. till Riksd. Prot. 1905. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 47 Häft.

att Riksdagen för sin del ville besluta, att 11 § i Kungl. Maj:ts förslag till lag rörande afgäld från afsöndrad lägenhet måtte erhålla följande ändrade lydelse:

11 §.

Denna lag äger ej tillämpning på lägenhet, hvilken afsöndrats från boställe eller från annat publikt hemman eller lägenhet, som icke vid tiden för upplåtelsen innehades under stadgad åborätt eller på sådana afsöndringar, som uteslutande bestå af skogsmark, och för hvilka afgäld icke blifvit af Kungl. Maj:ts befallningshafvande fastställd.

Åt vederbörande utskott öfverlämnas att vidtaga nödiga ändringar i förslaget för vinnande af det åsyftade målet.

Stockholm den 30 januari 1905.

D. Persson
i Tällberg.

Rättelse

i motionen n:o 29 uti Andra Kammaren.

Sid. 14, rad 12 uppifrån i den s. k. klämman, *står: 18 §*
skall vara: 318 §.

Rättelse

i motionen n:o 33 uti Andra Kammaren.

Sid. 1 rad 6 från början af texten *står*: lägre
läs: högre

Rättelse

i motion n:o 68 uti Andra Kammaren.

Sid. 7, rad 8 upifrån, *står*: önskan i detta afseende på ämnesval,
läs: önskan i afseende på ämnesval,
» 8, » 13 o. 14 » *står*: att tillika och i första rummet befordra
läs: att tillika befordra

Motionen är daterad *Jönköping*; skall vara *Stockholm*.

Rättelse

i motionen n:o 70 uti Andra Kammaren.

Sid. 16, rad 2 nedifrån, *står*: försäljning
läs: försörjning

Rättelse.

I herr A. Ekmans motion, n:o 131, återgifven i Bih. 1 saml. 2 afd. 2 band. 33 häft. står å sid. 17, rad 6 nedifrån: »I öfvervägande torde dock» —
bör vara: I öfvervägande torde ock — — — — —
